

**CHÚ THÍCH CHO
NHỮNG NGÀY CÂM NÍN**

CHÂN PHƯƠNG

CHÚ THÍCH CHO NHỮNG NGÀY CÂM NÍN

Những bài thơ sau đây được viết và phổ biến dưới dạng samizdat tại Sài Gòn kể từ những năm cuối thập niên 70. Chúng được phục hồi lại từ trí nhớ tác giả và được nhà Trình Bày của cố thi sĩ Diễm Châu xuất bản tại Pháp năm 1989.

Ít tháng sau đó, bức tường Bá linh trở thành lịch sử.

Thi phẩm này được đăng lại toàn bộ (với đôi chỗ hiệu đính) để nhớ lại 1989 và những ngày tháng tối tăm ngột ngạt trước đó ở VN.

CHÂN PHƯƠNG

tin vắn.....	8
tuyên ngôn của tôi.....	9
vấn đề.....	10
dự án giáo dục con đầu lòng.....	11
kịch mới.....	12
nhân ngày giỗ lão phụng tiên sinh.....	13
tần trung ngâm 1982.....	14
tình khúc mới.....	15
xu hướng tất yếu.....	16
phóng sự từ đất hứa.....	17
anti – blues.....	18
việt nam thập niên tám mươi có gì lạ....	19
văn tế.....	20
thư cho bạn nước ngoài.....	22
thư cho bạn trong nước.....	23
hành khúc 1.....	24
hành khúc 2.....	24
tranh không lời.....	25
tôi ký tên.....	26
tôi đang nghe đây.....	27
hè đen.....	28
lại nói về điều khó nói.....	29
đâu có gì mới lạ.....	30
andante cho hạt nước mắt.....	31
trên màn ảnh nhỏ của thượng đế.....	32
cáo phó.....	33
mở đầu cho một cuộc tình.....	34
một giả thuyết không còn là giả thuyết..	35
ngịch lý hành.....	36
tiết mục kết thúc chương trình văn nghệ thiên đàng.....	37
chính luận, mấy đoạn rời.....	38
khóc Mandelstam.....	40
mỹ học mới.....	41
giảng chữ nho cho người việt hôm nay..	42
báo cáo với thời gian.....	43
mặc niệm tôi 1.....	44
mặc niệm tôi 2.....	45

mặc niệm tôi 3	46
cổ sinh vật học	47
mặc niệm tôi 4	48
trắng đen	49
cổ sinh vật học 2	50
bài thơ về cái đuôi.....	51
khi điện tắt	52
mặc niệm tôi 5	54
mặc niệm tôi 6	55
tự họa	56
thử nghiệm thuần túy.....	57
bản nháp cho di chúc	59
bài thơ đầu năm.....	60
đá tạ.....	61
đồng dao cho năm hai nghìn lẻ hai	62
sonate inachevée	63
bài thơ chưa thể gửi về việt nam.....	64

tin vẫn

tôi là cơn điên
còn sống sót giữa sự vật mờ tối

là miếng giẻ nhét vào mồm

là mảnh vải đen bịt mắt

là vũng máu khô
không còn nhớ những phát đạn bắn vào đầu

muốn biết tôi là ai chẳng ?
tôi chính là sự câm nín hèn hạ của các người

vấn đề

vấn đề không phải là bút pháp
vấn đề không phải là văn phạm
vấn đề không phải là nội dung và hình thức

giả thiết là mày chưa bao giờ phản bội ai
hoặc bị ai phản bội
giả thiết là mày chưa bị ai vu khống
giả thiết là mày chưa bao giờ bị bắt oan mà
không có quyền kiện cáo
giả thiết là mày chưa từng bị đánh đập tra
tấn dã man thô bạo

bởi trong trường hợp ngược lại
thì mày đã hiểu cả rồi
và nếu mày vẫn chưa biết phải phát biểu
cảm tưởng ra sao

thì thật là không còn gì để nói

dự án giáo dục con đầu lòng

trước hết dạy con nghệ thuật nói láo
mọi thứ thủ đoạn xảo mị lừa bịp gian tà

sau đó dạy con nghệ thuật giết người
hiệu nghiệm tinh vi nhiều năng suất

sẽ chuẩn bị cho con sẵn sàng để tham dự
vào cuộc tàn sát lớn cuối thế kỷ hai mươi

biết đâu con sẽ hoàn thành xuất sắc
vượt mức mọi hy vọng của cha

trở thành

lãnh tụ vĩ đại nhất thế giới

kịch mới

----- bình đẳng
nàng út bị hãm hại

lẽ phải ----- vua già
bị soán ngôi

tự do -----
thằng hề đang lái nhái

nói ít hiểu nhiều
người việt nam ơi

nhân ngày giỗ lão phụng tiên sinh

ruồi nhặng bu quanh
thăng xà ích

xa xa
con ngựa với con lừa

rồi
trái núi
bỗng đẻ ra con chuột

đâu ngờ nào phải ngụ ngôn
quanh bản tròn lịch sử việt nam
chôn quạ chó sói cừu non
bày trò đồ vui để học

tân trung ngâm 1982

ba trăm sáu lăm ngày
là độc quyền của mặt trời chủ nghĩa
có biệt năng quang hợp
từ những rừng già triết học
đủ loại gỗ đóng quan tài

con số không năm tí đặng
sau các cổ tích
giải thích với bọn láng giềng

phần còn lại cho chúng ta
là không khí và không khí

tình khúc mới

anh sẽ tặng sinh nhật em toàn tập mác-lênin
kỷ niệm năm đầu yêu nhau anh sẽ hát quốc
tê ca bằng tiếng hán
thứ bảy chúa nhật nếu không xem phim liên
xô chiến đấu
chúng ta sẽ đưa nhau vào sở thú chụp hình
hãy bỏ qua những lúc anh đọc lộn khẩu hiệu
lúc tỏ tình
bảo đảm trái tim anh hoàn toàn không bị
ảnh hưởng

thế giới quan

tư sản cùng triết học hiện sinh
không cần trời đất trăng sao
mọi thề thốt anh đều căn cứ trên biện chứng
duy vật sử quan
đám cưới sắp tới anh đã chuẩn bị đàn
hoàng
sẽ có diễn văn khai mạc của đồng chí công
an khu vực
và tràng pháo tay của các đại biểu công
đoàn
bạn học tập cải tạo với đăng ký xuất ngoại
không tên nào được dự
tuần trăng mật chúng ta sẽ viếng lăng bác
và đọc cho nhau nghe nhật ký trong tù
chỉ xin em một điều duy nhất
từ đây cho đến ngày tóc bạc da mồi
rủi anh có say rượu hoặc nằm mơ ăn nói lờ
lời
em nhớ đừng đi báo cáo

xu hướng tất yếu

bọn giàu đem vàng hột xoàn đô la

giấu

lũ nghèo đem con cháu

giấu

cán bộ thiếu ăn dốt nát

giấu

dân đói rách bệnh tật

giấu

công an thích gái ham tiền

giấu

nhà nước tham ô bất lực

giấu

quốc hội tòng phạm đồng lõa

giấu

đảng có vô số sai lầm

giấu

tôi nhà thơ

còn một chút đau khổ với lương tri

giấu

phóng sự từ đất hứa

tôi không rõ lắm
chuyện này hình như có liên quan gì đó
đến kế hoạch kinh tế và chiến lược toàn cầu

tôi biết tôi biết hết
dân thành phố không quen đi chân đất
mà mếp dê thì quá hẹp
lỡ trượt nhào chết không ai cứu
rán lên đàn bà con nít
còn mấy triệu thước khối
phải hoàn thành cho kịp chỉ tiêu
kêu than làm gì
bỏ trốn bị bắt thì phải chịu chớ biết sao
còn sống được ngày nào
cố cắn răng mà cuộc với đào
tên kia bước vào hàng không tao bắn
thế đấy biết giải thích làm sao
tôi cũng có cha mẹ vợ con nên cũng xót xa
nhưng đây là mệnh lệnh cấp trên
tao có thể tha mày
nhưng chắc chắn chúng nó sẽ chẳng tha tao

anti – blues

cần phải đọc giữa hai dòng chữ
câu chuyện nghìn lẻ một đêm hiện đại
mà scheherazad
chính là mày

mặt trời mọc
mặt trời mọc
tên đao phủ đã rửa tay sạch sẽ
vớ xì phòng viện trợ nước ngoài
cổ mà tưởng tượng
những giấc mơ đẹp
đầy tình tiết ly kỳ
để còn có thể tham dự dài dài
các cuộc thi văn nghệ
của âm ti

việt nam thập niên tám mươi có gì lạ

đúng hẹn nữ thần tự do có mặt đầu tiên
trước cảng hải phòng đón chào
bốn ti khán giả quốc tế lần lượt kéo sang
thượng đế nhảy dù từ thiên đàng
lũng lảng trước bụng đủ loại máy ghi băng
và ống kính
không còn thiếu ai để chứng kiến phép màu
bây giờ các đại phù thủy long trọng xuất
hiện
đọc làm thảm mấy câu thần chú
tức thì người chết trên cạn dưới nước đồng
loạt sống lại
bật đứng cả lên hét **hoan hô** ba tiếng
rồi ngã vật ra tắt thở lần thứ hai
vì đã hiểu rằng phép lạ chỉ có bấy nhiêu thôi
và chương trình biểu diễn
hoàn toàn chẳng có gì thay đổi

văn tế

hãy quên huế sài gòn hà nội
hãy quên hộ khẩu chủ tịch phường
hãy quên công an khu vực giấy phép đi
đường
hãy quên chèo quan họ cải lương
hãy quên khát vọng tự do
hãy quên tờ khai lý lịch
hãy quên vùng kinh tế mới những đêm mất
ngủ hè đường
hãy quên vĩnh phú hỏa lò chí hòa côn đảo
hãy quên nước mắm gói bún rau thơm
hãy quên vàng đô la kim cương
hãy quên tất cả
để từ từ
chìm
xuống

lần thứ nhất

rời
thong thả nổi lên
kiểm tra lại
chẳng còn gì ràng buộc
với thế gian
đoạn
chìm

lần thứ hai

thanh thoát hoàn toàn
sau đó
nếu không tìm được chỗ nào
để tấp xác vào

thì đây

khoảng trống nhỏ hẹp
cuối bài thơ này

mày có thể

lênh đênh
lênh đênh

mãi

lênh đênh mãi

thư cho bạn nước ngoài

chưa bao giờ cuộc sống có ý nghĩa như lúc
này
mùa mưa trở về cùng những hoàng hôn
tuyệt diệu
theo lời báo chí chúng ta sắp xuất cảng
các kỹ lục mới về hạnh phúc đi khắp thế
giới
tao có thể bảo đảm với mày rằng
luật đào thải ở đây thuộc loại dễ chịu tương
đối
chẳng qua đó là sự sai biệt nhỏ
giữa bọn ăn lương mà không làm việc
với bọn làm việc mà chẳng ăn lương
cộng thêm sự chênh lệch không đáng kể
giữa tổng số ghê và tập hợp những bàn tròn
còn khó khăn tiêu cực là lẽ tất nhiên
dù sao cũng khá hơn nhiều so với thời
khuyết sử
hãy tự trang bị thật nhiều chủ nghĩa duy vật
với tôi đa kiên nhẫn
mày sẽ hiểu ra tính hợp lý của mấy ký gao
khi đã được độn đầy những hứa hẹn nhân
đạo
nên cố gắng trở về mà phân đấu
có khổ đau bất hạnh thì mới biết thế nào
là đích thực niềm vui

thư cho bạn trong nước

vứt mẹ nhân phẩm đi mà sống
tốc độ xung động thần kinh làm sao đuổi
kịp lạm phát gia tăng
hãy vá víu hình hài bằng những cơn say
và đến cửa hàng quốc doanh mua chịu một
lời hứa
khi nào cảm thấy trong mình trống trải
mỗi âu lo của mày xét cho cùng
chẳng qua cũng như tâm sự gái điếm ế hàng
đau khổ mà làm gì
từ đây cho đến cái chết
dù là đường thẳng đường cong hay tiệm cận
thì có khác chi trên bình diện triết lý
có thể mày có độ lượng của thích ca
và đôi khi còn muốn bắt chước gia tô vác
thánh giá
nhưng pháp balan sắp vào chung kết
đâu ai có thời giờ chú ý đến chứng đầu
thống kinh niên của mày
nên nghe lời tao khuyên
gắng ngủ sớm mua vé số học chăn nuôi và
tránh tư duy
cố quên đi cái tôi thiếu não
hãy tìm hiểu về luật phạt góc với penalty
đêm nay đội braxin sẽ đụng đội ý

hành khúc 1

tất cả những gì chúng ta đã làm đều đúng và
đẹp
không còn con đường nào khác
nghèo đói với ăn xin ngày càng giảm bớt
đĩ điếm gần như biến mất
bạn còn lại trở nên nhân đạo
đi khách không lấy hoa hồng
sắc luật cuối cùng hủy bỏ án tử hình
các đao phủ trở về sản xuất làm ăn
lấy vợ sinh con sống lâu và hạnh phúc

hành khúc 2

mùa xuân tự nguyện nói lên toàn bộ sự thật
tất cả cây trái đều đơm hoa kết quả
từ sáng đến chiều
người lớn con trẻ tập hát đồng ca
bạn thi nhân tập sự hằng ngày leo lên các
mái nhà
kiểm điểm từng cánh chim qua
đêm đêm tôi bò bốn chân trên tấm gương
cố bôi xóa những nếp nhăn
quên khai báo

tranh không lời

khúc xạ qua hạt nước mắt
trái đất có vẻ nhỏ đi
các rào kềm gai nhích gần lại
quá khứ với hiện tại ép mỏng vách nhà tù
vách nhà tù với bộ da kẹp xăng uýt hiện tại
cái tôi biểu kiến ngồi nhai vài tỉ lệ địa lý
rơi ra mấy đường kinh vĩ của âm ti

tôi ký tên

tôi ký tên ủng hộ việc xây dựng trại tập
trung

tôi ký tên tán thành phòng giam có trang bị
hơi ngạt

tôi ký tên quyên góp nhẫn cưới của vợ
chồng tôi

tôi ký tên ưng thuận cho kỹ nghệ xà phòng
sử dụng mỡ của tôi với con tôi

tôi ký tên bằng lòng cho công nghiệp mỹ
phẩm khai thác hàm răng mái tóc vợ tôi

tôi ký tên phần đầu cho ban điều hành trại
được vui lòng

tôi ký tên sẵn sàng chịu đựng những thử
thách khó khăn hơn

tôi ký tên và vận động mọi người cùng ký

tôi đang nghe đây

tôi có nói gì đâu
một thực quản xếp hàng đằng sau hăng hà
thực quản
tôi có nói gì đâu
hai bàn chân di động giữa mớ tiêu chuẩn
thấp cao
tôi có nói gì đâu
mười ngón quờ quạng tìm chút hy vọng
khẩu phần
tôi có nói gì đâu
tròng mắt dán chặt vào mặt trước mặt sau
các bích chương quảng cáo

tôi có nói gì đâu
xin các nhà tiên tri tiếp tục khẳng định về
tính ưu việt của tương lai
tôi đang nghe
tôi đang nghe đây
tôi đang tích cực nghe đây

hè đen

tu hú kê, tu hú kê
nicôtin bám quanh lý tính
tâm tư còi xương gục đầu
giữa bán kính triết học
nỗi buồn không ngôn ngữ vắt
vương trên sợi kềm gai
khẩu hiệu và phản khẩu hiệu
lũ số âm cười

lại nói về điều khó nói

ẩn mình
sau nhiều lớp giấy hoa

bí mật
như một phép màu
tưởng là điều gì mới lạ

té ra
đã X
thì X nào cũng thế

gõ một tiếng chuông
X sẽ đứng thẳng bằng hai chân sau

gõ hai tiếng chuông
X sẽ giơ hai chân trước lên khỏi đầu

gõ ba tiếng chuông
X sẽ bắt đầu nói

*TRUNG TÂM THÍ NGHIỆM THUẬN
HÓA CHÚNG TÔI*

XIN GỬI LỜI

CHÀO HỮU NGHỊ

ĐẾN

TOÀN THẾ GIỚI

đâu có gì mới lạ

phản bội
và các nhà ngoại giao tuyên bố: đâu có gì
mới lạ

gian trá và các tay mật vụ thì thâm:
đâu có gì mới lạ

sống nhục chết hèn
và giới triết gia phát biểu: đâu có gì mới lạ

bây giờ mày hãy đóng sâu cây đinh giữa
bàn tay phải
để thắt chặt mối quan hệ mờ nhạt với thực
tại
rồi cắm cây đinh thứ hai ngậ vào lòng tay
trái
để kiểm tra sự chính xác của một kinh
nghiệm thừa thãi
sau đó gắn điện cao thế hai bên thái dương
và lặp lại thật to với chúng tao:

đâu có gì mới lạ

andante cho hạt nước mắt

một cụm mây là một cụm mây
đừng khái quát
lơ đễnh một tí nó sẽ biến thành biểu tượng
từ biểu tượng có thể hóa ra triết lý
mà triết lý thì rất dễ duy tâm
lúc ấy không cần chấp cánh cho văn phạm
hay leo thang cú pháp

chưa kịp tra cứu từ điển
hay phản ứng bằng chân tay
mày đã co quắp giữa những thằng tù
còn đang hoang mang ngỡ ngác
máy loa phóng thanh bắt đầu cãi nhau về
tương lai với đỉnh cao

mày kinh hoàng tỉnh giấc chẳng hiểu ra sao
bên kia thế giới bọn cầm ra dấu bảo nhau:
đừng khái quát

trên màn ảnh nhỏ của thượng đế

con cá biển đông
trong bồn viện bảo tàng thiên đàng
nhờn nhơ nhai mấy cọng rong nhựa dẻo
thơ thần đớp bong bóng nước
sản xuất từ hệ thống lọc dùng năng lượng
mặt trời
và trong lúc chờ đợi
cuộc giao hợp với con cái
được các thiên thần hải dương học cẩn thận
chọn lọc

bất giác
thèm rỏ dãi

ô những buổi tiệc thịt người

cáo phó

các người chưa mất hết can đảm ở đâu
có biết chó sói đang xé nát sức kháng cự của
tôi

các người còn tự do ở đâu
có biết ruồi bu kiến đục con mắt tôi

các người còn lương tri đâu
có biết quạ tha chuột gặm hai bàn tay tôi

các người còn nhân phẩm đâu
có biết kên kên đang giành giật trái tim tôi

khỏi cần xót thương mặc niệm tôi
hãy bắt đầu suy nghĩ về số phận các người

mở đầu cho một cuộc tình

xếp những hòn đá ném trúng đích
bên cạnh các hồ sơ đã thụ lý
cái bóng khổng lồ có ngàn cánh tay bất
động

tiếp tục phát hiện tín hiệu lạ
giữa một bầu trời đầy kên
kên đôi lả

làm thế nào phân biệt được
từng mảnh vỡ của chiêm bao

giữa môi và lưỡi đôi ta ?

một giả thuyết không còn là giả thuyết

thực tại ngò nghêch
đẩy mọi cánh cửa
khai xung lý lịch với gương
rồi biến mất

lung đeo bình dưỡng khí
các nhà du hành vũ trụ thò đầu
ra khỏi con tàu không gian
tiếp tục nghiên cứu một trái đất
không còn trọng lượng

trên đó
lũ linh hồn bị bịt mắt
tiếp tục học xiếc đu

ngịch lý hành

người ta đâu có treo bích chương quảng cáo
du lịch trong các trại tù

sao mà cứ tiếp tục coi pélé là thần tượng

huy chương vàng ôlempic không dành cho
bộ môn vượt ngục

sao mà cứ ca ngợi những bức tranh chẵn
trâu

khi hai con tàu vũ trụ lắp ghép vào nhau
khúc gỗ trên mảnh vai khổ sai vẫn
không nhẹ bớt tí nào

sao mà còn xếp hàng đợi máy ly bia

giữa tha ma và lũ say
chỉ có sự khác biệt của viên thuốc an thần

sao mà còn lộn đầu treo chân
tung hứng mớ vòng xiềng

cong hơn đầu hỏi ?
quần

tiết mục kết thúc chương trình văn nghệ thiên đàng

bài diễn văn trích dẫn lời phúc trình được
trích dẫn từ
bản báo cáo trích dẫn những nghị quyết
trích dẫn các kinh điển...

không ai bảo ai
linh hồn đồng loạt

thủ
dâm

2...đến hiện tại

sao chưa cạn chén
mọi phân biệt đều mang giá trị tạm thời

vĩnh viễn ngồi tù
mòn mỏi chờ tàu
lang thang nát rượu

sớm hay muộn gì
chúng ta sẽ gặp nhau
trên con đường ngắn nhất của bất hạnh

tranh cãi làm gì
về căn nguyên hay sự khác biệt giữa
tâm và vật

3. Hãy buồn cho hết nỗi buồn của tương lai

bởi tổng diện tích trong ngoài các thứ
chuông nhỏ chuông to
chỉ là vi phân của tử thần

còn đất biển trời thì đã
bảo hoà tuyệt vọng

khóc Mandelstam

càng ngày tôi càng tin
có lẽ cái chết vĩ đại hơn chúng ta Ôsíp a
mấy năm rồi
cái xác biết đi đứng mang tên tôi
vẫn ăn ngủ bình thường

những bài thơ của anh
trước kia khiến tôi căm phẫn nghiên răng
nay tôi không còn nhớ lắm

bây giờ nơi anh ở
chẳng có địa chỉ số điện thoại
chắc không còn ai quấy rầy anh
nữ thần trị vì chốn ấy chắc cũng hiền lành
thôi hãy gắng giữ gìn sức khoẻ tâm linh

phần tôi
nhờ trời và thuốc an thần
ở Petropolis
hằng đêm tôi vẫn ngủ yên
hi vọng sẽ chẳng bao giờ
bị đánh thức thành linh
bởi các tiếng chân người thân mến

mỹ học mới

đừng vẽ vờì cường điệu
cứ để những giọt cà phê tự kết án với tháng
ngày

đừng phân bua
mặc lũ giai điệu trước giờ giới nghiêm sám
hối với làn khói trắng

chúng ta cùng làm mẫu
mỗi gương mặt là một niềm câm lặng

trên các thân cây chết
nhạt dần

mấy vết cắn của mùa đông

giảng chữ nho cho người việt hôm nay

mệnh tuy khổ mà vẫn vui
ấy là lạc thiên tri mệnh
đại lộ dĩ mục có nghĩa
ngoài đường nhìn nhau chẳng nói
cho khi ăn chuối
sáng ba quả
chiều bốn trái
đó là triêu tam nhi mộ tứ
đói thì đầu gối phải bò
là tạm dịch cơ lai khu ngã khứ
chỉ có vạn vật chi linh
là giống gì tôi chưa hiểu thấu
xin các bậc túc nho vui lòng giải thích
amen -----

báo cáo với thời gian

khi những tên tù cuối cùng bị bịt mắt dẫn đi
thì mùa xuân đã đi
mù

khi lũ tượng đá bắt đầu gào thét
thì mùa hè đã lãng tai

khi vong hồn tề tựu mặc niệm
thì mùa thu đã tàn
phai

và khi gió bắc hú sông

mùa đông chỉ còn biết rú lên tràng cười điên
dại

mặc niệm tôi 1

mùa hè tiếp tục gánh qua những hũ cường
toan cạn
bị lưỡi câu móc ngược
từ hậu môn trở ra khoé miệng
tôi bầu mười ngón toạt da
vào mũi thép nhọc đu đưa
con đoi của người hàng xóm mở cửa miệng
khổng lồ

mặc niệm tôi 2

nghi ngút khói nhang ngự trang
cái áo quan bé tí
ống kính tự động tìm góc độ
đèn flash chớp nhoáng

trên bức ảnh thiên thu
vây quanh tôi toàn là lãnh tụ

mặc niệm tôi 3

còn một tí mùa thu còn một tí
ruồi nhặng ngủ quên
trên mớ đồ lót của tháng ngày vô vị
tìm không ra ví dụ về thực tại
bạn cầm bút tô màu cho những bàn tay
trước nhà bưu điện lớn bỏ hoang
đong đưa nơi mạng nhện
mấy chỉ tiêu vô thừa nhận

cổ sinh vật học

mười ngón đếm hoài mười một nghịch lý
con mắt bên trái là sự chiêm biếm con mắt
bên phải

bằng mớ xương sườn tằng trướng thành
những cặp chân rết

hắn kiên nhẫn di chuyển tìm hai bàn chân
đã thất lạc trong các cuộc hội nghị

trắng đen

cuối cùng còn cuộn phim đen trắng
tháng năm chen chúc như nhũ tương quá đát
chờ thuốc hóa
thế mà liên tục kéo đến những ngày trời xấu
mưa phùn mưa ngâu mưa mùa mưa bão
ướt dột đủ thứ linh tinh
trên mấy tấm ảnh mờ nhạt
rốt cuộc chỉ hiện hình
những chiếc đũa nổi trôi
không kiếm đâu ra miếng thịt người
bằng mọi loại tròng méo tròn
chúng ta tiếp tục chụp bắt

các âm bản mới

cổ sinh vật học 2

tớ rời thực tại đã lâu
từ cấp hai phản ánh luận trở đi
tớ lang chạ với vắn điệu nhập nhằng
du dỗ mớ thi tứ ai bi
hoặc thi thoảng gộp lũ cá vàng trong bồn lại
đọc kinh cho chúng nghe
hằng ngày tớ tưới nước trộn cô đơn lên gáy
bên ngoài nhìn không thấy
chiếu quang tuyến thì mấy đốt xương cổ
đang tăng trưởng theo đường xoáy tròn ốc
thành lò xo đêm đêm đẩy bật tớ
đến những gập gờ mới trong mộng
tớ rời thực tại đã lâu
để làm giàu thêm vốn sống
tớ vừa quyết định ghi danh
học ngành khoa học huyền bí
khóa hàm thụ

bài thơ về cái đuôi

xin tự giới thiệu
hôm nay tôi dài hơn hôm qua
và ngày mai tôi sẽ dài hơn hôm nay
tôi là kết tinh hoàn hảo của tư tưởng thời đại
thể chất tôi là tổng hợp của biện chứng mới
chức năng lô gíc của tôi
là tôn lên giá trị cái hậu môn bên dưới

khoan có nở nụ cười bán tín bán nghi
chờ thêm vài kế hoạch ngũ niên nữa
nó sẽ bài tiết hết xoàn
cho quý vị coi

khi điện tắt

khi điện tắt
các giới hạn nhạt nhòa
người ta có thể lẫn lộn một lúc hàng loạt
chiêm bao
trong khoảnh khắc nhiều giấc mơ đồng loạt
trôi qua

bầy chuột đói cắn nhau trên các vách thẳng
đứng của mùa hè
tiếng thét la chui vào mồm lũ mắt trí không
chịu chui ra
khát vọng với ảo ảnh giành giật vài sợi khói

thật là như xinê
khi điện tắt ta có thể tự đánh lừa bằng hai
con mắt
bắt chước bọn đạo diễn
lắp ống kính tự động trong trí tưởng
chạy một vòng quanh định mệnh
trở về vị trí ban đầu

há to miệng

phô bày toàn bộ

răng lợi

hầu màng cửa yết

chờ cho đến lúc

mờ dần

trên màn ảnh trắng tinh

cái chân dung bị bịt miệng

mặc niệm tôi 5

hôm qua mở nắp cầu xí
con mắt bên trái của tôi thấy cái xác chim

chắc có uẩn khúc gì đây trong công thức
Einstein
hoặc trục trặc biên sai từ lý thuyết hình sinh
chẳng lẽ vì năm mười tám tuổi
tôi đã thương thức quá nhiều nhạc chopin
hay tại vì đêm qua trong giấc mơ
tôi đã quên mang mục kính
thằng bé con tôi ba tuổi
đang mở quyển sách tập vần
chắc tôi cũng nên học lại từ đầu
cách đọc cách đếm cách nhìn

hỡi các nhà thần kinh học
xin điều chỉnh lại dùm tôi
các quan hệ giữa mấy khu vực não cầu
bớ bà con cô bác
xin thương tình bố thí cho tôi
một tí tư duy lô gíc

hôm nay mở nắp cầu xí
con mắt bên phải tôi thấy cái xác người

mặc niệm tôi 6

những cánh cửa đồng loạt đóng rồi mở
tù nhân trẻ nít tổng thống ăn mày
tràn vào thơ tôi rồi chạy trở ra
quỉ vô thường ngỡ ngác bước vào
đòn gánh chân như trên vai lạng quạng
chẳng có gì kết thúc chẳng có gì bắt đầu
và tôi không còn bụng dạ đâu theo dõi
các trò phóng xạ lạng phát cùng kinh
nguyệt

mặc mẹ cái túi càn khôn đang phồng hoặc
xẹp
tôi cỡi truồng
ngắm lần cuối trong gương

chân dung thẳng chột hai đầu

rồi cười rú
phóng mình vào

bạn nào tò mò muốn biết kết cuộc ra sao
mời đón xem trên màn ảnh nhỏ
các phim truyện gián điệp nhiều kỳ

đêm nay

và những đêm sắp tới

tự họa

trên mình tôi
tật biêm lộng kinh niên
đã vôi hóa thành cái mai buồn cười
xanh nhợt rong rêu trào phúng
nếu bạn để ý nhìn kỹ
khi tôi thò đầu ra ngoài
sẽ thấy mắt mũi miệng hẳn
đầy nếp nhăn nghịch ngợm ngạo đời

nhưng có ai biết được
những đêm tối trời
tôi đã âm thầm vùi chôn như thế nào
mớ trứng non vào cát lạnh
hy vọng một ngày rực nắng
chan hòa gió mặn trùng khơi
và nếu chẳng may chậm chân
không thoát khỏi móng vuốt ác diệu
bị ném từ thình không xuống vỡ tan
dòng máu tôi sẽ rỉ hoài
đỏ tươi và ấm

đã lọt ra ngoài

mọi sân khấu

bản nháp cho di chúc

mưa chưa dứt hạt
đồng chí công an khu vực leo lên cột truyền
hình
đón bắt quả bóng quốc tế
các mỹ phẩm nước ngoài của em
sẽ giúp ích gì cho nền thơ ca nội hóa việt
nam
cơn bão số 7 số 8 rồi số 9
quanh rón em
tâm điểm mọi giông tố siêu hình
ôi tôi biết chèo chiếc bè chữ nghĩa đi đâu về
đâu
đây linh hồn xếp nhỏ tạm bỏ phong bì
nếu tôi biến mất ngày nào
giữa vũng nước hè phố với áng mây lãng
đãng qua cầu
xin em làm ơn gửi nó về trời
nhớ dán đủ tem
và đừng quên đóng thuế phụ thu

bài thơ đầu năm

mặt trời xuất hiện
như chủ tịch kiêm tổng thư ký liên hiệp
quốc
cây cối rậm rạp xếp hàng chờ nghe diễn văn
trái đất quay nhanh mấy vòng
ngân hàng lầu xanh nhà tù chiến trường
thầy đều tăng cường hoạt động
leo lên con ngựa trí tưởng
tôi tự nhủ, Thi nhân
nhà người cũng phải đóng góp một phần
nhưng võ bồm thúc mông giục hét
con ngựa vẫn trơ như phỗng
định leo xuống cưỡi xe đạp cho xong
bỗng nó bất ngờ nhảy lùi ba bước
rồi phóng tới một sai dài
không kịp cảnh giác đề phòng
tôi rơi xuống đất
vĩnh viễn mất thăng bằng

đa tạ

đa tạ các đồng chí đã đặt tôi lên đường bay
hạnh phúc
đa tạ các đồng chí đã lắp cho tôi cặp cánh tự
do
đa tạ đã trang bị cho tôi bốn cái bánh độc
lập
đa tạ đã khuyến khích tôi
 với cú đá đít đầy tính nhân đạo
 kèm theo bài giảng triết học

xin đừng chắt thêm người trên lưng tôi nữa
cho tôi ăn thêm ít củ khoai
tôi sắp sửa cất cánh
tôi sẽ bay

các đồng chí hãy tránh ra
tôi sẽ bay thật xa đây

đồng dao cho năm hai nghìn lẻ hai

bỏ túc bỏ xung bỏ củi
đôi trọc lông chim nhiều màu
dự báo thời tiết
dạ dày bóc vỏ
bấp củ phạm trù
tắc kè rượu mơ nghị quyết
một hai ba
bò ra lũ nhóc cọc còi
hậu môn nhét căng vải đỏ
xương rồng mọc giữa cửa mình
báo cáo các đồng chí
tôm sắp đông lạnh

sonate inachevée

tôi không có cái miệng để ngậm rồi nhả ra
không khí
tôi trần trụi chẳng có đến cái quần
tôi không có mắt để ngắm ánh trăng
và không phân biệt được dạ lý hương với
mùi xác thối
tôi chẳng thể cảm ơn nhà thơ đã nhân cách
hóa tôi
đồng hành thủy chung của tôi là bọn tù
nhưng tôi bị chúng căm thù
mỗi ngày chúng đập nát vụn tôi từng mảnh

tôi mà ở việt nam người ta gọi là
Lịch Sử

bài thơ chưa thể gửi về việt nam

ai bây giờ
 cắm cây ăng ten tivi mỗi đêm gạt lệ
cho các cửa sổ
ai bây giờ
 tùng ngày mang tờ nhật báo đi gói
lại
những thở than rơi từ các mái hiên
ai bây giờ
 hươu cây gậy người mù đi quanh quẩn
tìm
ai bây giờ
dùng ống tiêm chích ngữ nghĩa
vào từng thân cây chết

ai bây giờ xé nghị quyết cũ dán lại thành
đường lối mới
ai bây giờ giải tán những con người mới
 để phục hồi mở triết thuyết xưa

ai bây giờ coi sóc nhà bảo tàng của các dự
án không thành
ai bây giờ vẽ đường thẳng song song giữa
chân trời và cơn đói

bây giờ
ai khóc

ai cười

ai ăn năn
ai mất trí

bây giờ nhỏ tóc bạc cho lũ chó đá là ai

CHÂN PHƯƠNG

Chú thích cho những ngày câm nín

© Chân Phương 2010

*

Hình bìa 1 – 4

© Nguyễn Trọng Khôi